

"סוד שינוי העתיד" – תיבות בריחה נייחות (בחדרי אקלים) מסמך הנחיות למדריך

"סוד שינוי העתיד" הוא משחק תיבות בריחה בסגנון אקשן וחוויה, שבו המשתתפים נשלחים למשימה של גילוי סוד מסתורי.

איך משחקים?

- המשתתפים מקבלים מספר ערכות. כל ערכה מכילה תיבה שבה תאים נעולים ואלמנטים גרפיים מעוצבים.
- בכל תיבה יש ארבעה תאים נעולים – שניים במנעול שלוש ספרות, אחד במנעול ארבע ספרות ואחד במנעול מפתח. מנעול ספרות נוסף נועל אלמנט המחשת קיבוע פחמן.
- המשתתפים מתחלקים לקבוצות. כל קבוצה מקבלת ערכה אחת, ומשחקת בה באזור שמוקצה לה.
- המדריך עוזר לקבוצות עם רמזים והכוונות קטנות, בהתאם לזמנים, על מנת לוודא שכל הקבוצות יסיימו בזמן.
- בהדרגה, ועם פתירת החידות, המשתתפים פותחים את התאים ומגלים בתוכם אלמנטים נוספים שמסייעים לפתיחת התא הבא, וכך הלאה.
- בסיום המשחק ימצאו המשתתפים חלק מפאזל שכל חלקיו מפוזרים בין התיבות השונות. את החלק ימסרו למדריך. רק לאחר שכל המשתתפים יסיימו את המשחק והפאזל יושלם, הם יוכלו לצפות בסרטון הסיום.
- אופציונלי: לאחר שניצחו במשחק, ובהתאם לזמן הפעילות, אפשר לקיים דיון קצר ועיבוד משותף של התכנים על מנת לחזק את המסרים והערכים המועברים באמצעות המשחק.

הכנות לפעילות

לפני כל הפעלה של תיבות הבריחה, יש לבצע את הדברים הבאים:

1. לוודא שכל האלמנטים ברשימה הבאה נמצאים בכל אחת מהערכות.
2. לוודא שהמנעולים סגורים ושהם מכוונים לקוד הנכון.
3. להכין את החדר עם שישה שולחנות עבודה רחבים ונוחים+כיסאות.
4. להוציא את קאט אוט הצבי החוצה ולוודא שהאולטרה מרוענן.
5. להניח את העציץ במקומו.
6. לחבר את תיבת האור לחשמל ולהצטייד בכף מתכת לסגירת מעגל חשמלי.
7. להכין מקרן ומחשב לצורך הקרנת סרטון הסיום, אם יש אפשרות כזו.

טבלת סידור התיבות

הטבלה תסייע לכם לסדר את התיבות לקראת הפעילות

גלויים בתוך התיבה	דפי טיוטה וכלי כתיבה	עזר קיבוע פחמן נעול שלוש ספרות צהוב. קוד 531	תא אחד נעול במנעול שלוש ספרות אדום. קוד 357	תא אחד נעול במנעול ארבע ספרות, קוד 1608	שמונה מכסים שקופים	שאלון טביעת רגל פחמנית	תשבץ
							
בתא הנעול במנעול אדום – קוד 357	פתק עם נוסחה ראשונה		הגדרות לתשבץ		איור של עננים	מחשבון	
בתא הנעול במנעול שלוש אפור – קוד 726	פתק עם נוסחת שמח"ה		איור של דוכן יד שנייה		12 קלפי מיחזור	התכתבות וואטסאפ	

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

				מפתח מתחת לתא נסתר 	איור של טביעות רגליים 	פאזל של ערוגת נבטים שימו לב שלאפאזל 20 חלקים בלבד (5X4) 	בתא הנעול במנעול ארבע ספרות – קוד 1608
						שיטת מקוד הסיום על חתיכת פאזל 	בתא הנעול במנעול מפתח
					תיבת אור גדולה מחוברת לחשמל 	כפות 	אצל המדריך
			מגנט חבוי בעציץ 	סידור פחים: אורגני, נייר, אריזות	פנס אולטרה סגול מחובר לשרשרת ברזל עם שאקל	כיתוב באולטרה על השלט של הצבי (חשוב לוודא). נוסח: "עציץ שם תמצא את	בחוץ

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

						הרמז הבא או: "אציץ לעציץ, שם נמצא את הרמז הבא"	
--	--	--	--	--	--	--	--

בסיום הפעילות יש להחזיר את כל המרכיבים למקומותיהם ולחלקם על פי הרשימה, לנעול את המנעולים לפי התרשים וכו'.

הנחיות לפעילות

- המשחק מתנהל בקבוצות. אם הכיתה לא מגיעה מחולקת, יש לחלק את המשתתפים סביב השולחנות, ולהבהיר שאין לפתוח את התיבות עד להוראה מהמדריך.
- מסבירים למשתתפים שהיום ישתתפו בפעילות חווייתית וכיפית של ערכות בריחה. במהלך הפעילות יצטרכו לפתור חידות כדי להתקדם במשחק. כל הדברים שנמצאים בחדר עשויים לסייע. בשלב זה המדריך יכול להצביע על השילוט ודפי המידע שתלויים על הקירות.
- מעבירים תדריך בסיסי שמטרתו להגן על הערכות:
 - לא משתמשים בכוח (על הוראה זו חוזרים מספר פעמים). כל דבר שלא יוצא בקלות – לא אמור לצאת.
 - אין צורך לפרוץ את המנעולים, ואין להפעיל כוח על כל חפץ שנמצא בתיבה. כל החומרים בתיבה עשויים מחומר ממוחזר והם עדינים. בבקשה שמרו עליהם כדי שגם הבאים אחריכם יוכלו ליהנות מהחווייה.
 - נא לא לקשקש על החומרים. יש דפי טיוטה, מותר לכתוב רק עליהם ולא על שום דבר אחר.
 - לחזור שוב על הבקשה לא להפעיל כוח ולהיות עדינים עם הערכות ותכולתן.

סיפור המסגרת

עתה המדריך עובר לתדריך העלילתי (סיפור המסגרת). **חשוב מאוד שכל מדריך ישנה את טקסט העלילה למילים האישיות שלו ויעביר את העלילה באופן שנוח לו, כדי שלא שהעלילה לא תישמע מדוקלמת, אלא תזרום בטבעיות.**

שלום לכולם ותודה שהצטרפתם למשימה החשאית שלנו היום,

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

לפני מספר שעות הגיעו לידינו תיבות מסתוריות נעולות, יחד עם אוסף של חפצים מעניינים וצפנים מאתגרים לפיצוח. החוקרים שלנו בדקו וגילו כי כל התיבות האלה עשויות מחומרים ממוחזרים, והן מכילות מידע מסתורי וחשוב ביותר על עתיד כדור הארץ. לפי כל מה שהצלחנו להבין, בתוך התיבות מסתתר סוד מיוחד, הסוד שבאמצעותו אפשר לשנות את העתיד...

אנחנו זקוקים לעזרה מכם כדי לפענח את הסוד. אין לנו את הקודים למנעולים, ואנחנו לא יכולים לפרוץ את התיבות בכוח מחשב שהסוד המסתורי יינזק. חייבים לשמור על הכול ולהיות עדינים. אז אם אין לנו את הקוד ואי אפשר להשתמש בכוח, האופציה היחידה שנשארה היא להשתמש במוח. לנסות לפענח את הצפנים הסודיים, לגלות את הקודים למנעולים, ולמצוא את המסר הסודי.

אני אנסה לעזור לכם כמיטב יכולתי אבל אני בעיקר סומך/סומכת עליכם. בהצלחה.

לאחר תום התדריך המדריך מזניק את המשתתפים לפעולה.

*תוך כדי המשחק, בזמן שהמדריך מסתובב בין הקבוצות ומושיט עזרה למשתתפים, הוא יכול להפנות שוב את תשומת לב המשתתפים לכך שהערכה עצמה עשויה כולה מחומרים ירוקים, מודפסת על נייר ממוחזר, ותוכנה כך שתהיה רב פעמית ועמידה.

מהלך המשחק

בתיבה מונחים מספר פריטים ואלמנטים. על מנת לפתוח את התא הראשון, על המשתתפים להתמקד במכסים השקופים ובשאלון טביעת הרגל הפחמנית.

חידת טביעת הרגל הפחמנית

טביעת רגל פחמנית היא מדד המתייחס לכמות גזי החממה הנפלטים בעקבות פעילות אנושית, כגון תחבורה, תעשייה ושימוש בחשמל. הגזים הנפלטים מצטברים באטמוספירה ומגבירים את אפקט החממה.

קק"ל פועלת לצמצום טביעת הרגל הפחמנית של מדינת ישראל באמצעות נטיעת עצים ושמירה על השטחים הפתוחים וניהולם. אבל לא רק קק"ל יכולה להקטין את טביעת הרגל הפחמנית שלנו – כל אחד מאיתנו יכול להשפיע באמצעות שינוי קטן בפעולות יום-יומיות שהוא בוחר לעשות.

הנה כמה דוגמאות

נסו לחשוב: איזו פעולה מהבאות תקטין את טביעת הרגל הפחמנית ואיזו תגדיל אותה?

- לאכול יותר בשר כל שבוע.
- להקפיד לכבות את האור כשיוצאים מהחדר.
- ללכת יותר ברגל במקום לנסוע במכונית.
- לעשות יותר שופינג.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

בחירה של ארבעת המכסים השקופים הנכונים מתוך השמונה והנחה שלהם זה על זה יוצרת את הקוד **357**, שפותח את התא הניעול במנעול שלוש ספרות אדום.

השקפים הנכונים הם:

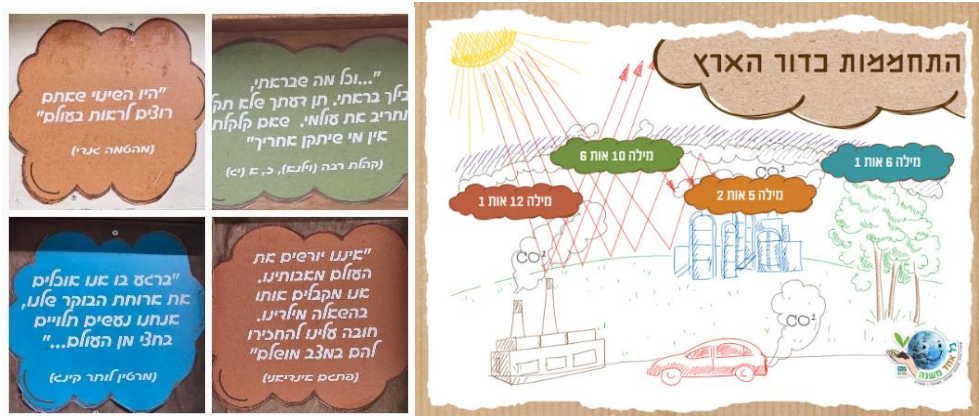

בשלב זה המשחק הופך למקבילי והמשתתפים יכולים לפתור מספר חידות בו זמנית. הנוסחה נותנת להם את הפתרון לכל החידות יחד.

המשתתפים מצליבים בין איור התחממות כדור הארץ לבין ענני הציטוטים התלויים על קירות חדר האקלים 4.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

איור עננים – המשפטים:

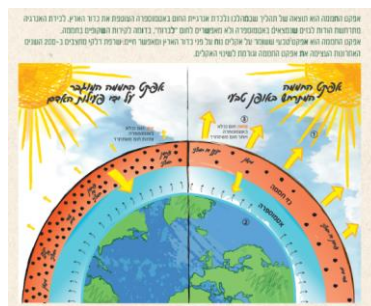
- ברגע שבו אנו אוכלים את ארוחת הבוקר שלנו, אנו נעשים תלויים בחצי מהעולם...
- איננו יורשים את העולם מאבותינו, אנו מקבלים אותו בהשאלה מילדינו. חובה עלינו להחזירו במצב מושלם.
- וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך.
- היו השינוי שאתם רוצים לראות בעולם.

חידת אפקט החממה

אפקט החממה הוא תוצאה של תהליך שבמהלכו נלכדת אנרגיית החום באטמוספירה העוטפת את כדור הארץ. לכידת האנרגיה מתרחשת הודות לגזים שנמצאים באטמוספירה ולא מאפשרים לחום "לברוח", בדומה לקירות השקופים בחממה.

אפקט החממה הוא אפקט טבעי ששומר על אקלים נוח על פני כדור הארץ ומאפשר חיים. שרפת דלקי מחצבים ב-200 השנים האחרונות העצימה את אפקט החממה וגורמת לשינוי האקלים.

הקוד המתקבל מהאותיות המודגשות, 531, פותח למשתתפים את אלמנט קיבוע הפחמן.

חידת קיבוע פחמן

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

קיבוע פחמן הוא תהליך ביולוגי שבמהלכו הצמח קולט פחמן דו חמצני מהאטמוספירה בתהליך המכונה פוטוסינתזה, ותוך שימוש באנרגיית האור בונה סוכרים.

בתהליך הזה הצמח מייצר את מזונו (סוכרים) – בניגוד לבעלי החיים שצריכים לקלוט את מזונם ממקורות אחרים ואינם יכולים לייצר אותו בעצמם. הצמח משתמש בסוכרים הנוצרים בתהליך הפוטוסינתזה לבניית חלקיו השונים, כמו גזע, עלים, שורשים ועוד.

אם תמשכו את הלשונית תוכלו לראות כיצד העץ גדל תוך שהוא הופך את הפחמן הדו חמצני לחמצן.

כשהמשתתפים מושכים את הלשונית שמתחת לעץ, נחשף הקוד **714** בתוך החורים שבתחתית עלוות העץ.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

חיבור של כל הקודים לפי הנוסחה של $4+8+714$ נותן את הקוד **726**, שפותח את התא הנעול במנעול שלוש ספרות מוזהב.

לאחר מכן המשחק שוב מקבילי, עם ארבע חידות העוסקות בראשי התיבות שמח"ה ונוסחה להשגת הקוד הבא.

ראשי התיבות שמח"ה כוללים את המילים שימוש חוזר, מחזור, חשיבה והפחתה, שכל אחת מהן מייצגת תחום אחר של תפיסה מקיימת לשמירה על הסביבה ולהקטנת נזקי האדם.

חידת שימוש חוזר

שימוש חוזר הוא שימוש נוסף במוצר קיים. זה יכול להיות שימוש זהה, דומה, או שימוש שונה במוצר לעומת ייעודו המקורי. לדוגמה: לבישת בגד מיד שנייה, הפיכת קופסת שימורים למעמד עטים, מילוי מחדש של מחסנית דיו, שימוש בסלי קניות רב פעמיים ועוד. כל אחד מאיתנו יכול לעשות שימוש חוזר בכמעט כל דבר שנמצא ברשותו. אפשר גם לארגן ירידי יד שנייה קהילתיים ובית ספריים שיעזרו למצוא שימוש חוזר לחפצים שכבר יש לנו, ולמנוע את הפיכתם לפסולת.

מתחת לטקסט יש למשתתפים איור של דוכן ביריד יד שנייה שיש בו ספרים, בגדים, משחקים, סלי קניות רב פעמיים וכו'. לחלק מהאלמנטים בדוכן יש שלטים עם כיתוב בעברית, כמו למשל "בגדים", ולארבעה יש שלטים שמורכבים מסמלים.

החטיבה לחינוך ולקהילה

אם המשתתפים ממיינים נכון את הקלפים, הם מקבלים את הקוד **453**.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

סידור הפחים:

משימת חשיבה

חשיבה סביבתית נכונה מביאה בחשבון את נזקי הייצור והצריכה לסביבה. על פי תפיסה זו, לפני שרוכשים מוצר חדש, חושבים: האם הוא באמת נחוץ? האם אפשר להשתמש במוצר קיים לאותו צורך? האם יש חלופה ידידותית יותר לסביבה?

משימה: חפשו בתיקים ובחרו פריט שאפשר היה להימנע מלקנות אותו. חשבו היטב יחד: מה היה אפשר לעשות במקום לקנות את הפריט הזה? הראו את הפריט למדריך או המדריכה, והסבירו מדוע בחרתם בו ומה התחליף שאתם מציעים. אם תבצעו את המשימה היטב, תקבלו משהו שיסייע להמשך.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

אחרי שהמשתתפים מביאים למפעיל את מה שצריך והוא מאשר שביצעו את המשימה כראוי, הוא נותן להם כף. הכף מדליקה תיבת אור ובתוכה רואים את הקוד **869**.

חידת הפחתה

המושג הפחתה מתייחס להפחתת הצריכה של מוצרים ואנרגיה על ידי הפעלת שיקול דעת והימנעות מקניות מיותרות, או דרך חיסכון במים, בחשמל ובדלק. תפיסת ההפחתה שואפת להקטין ככל האפשר את הזיהום הסביבתי.

מוטי גזית

חבר'ה, מה קורה עם המסיבה? יש עוד מלא לתכנן. מה עם הגעה? תהיה מספיק חנייה לרכבים של כולם? יאללה מסיבה! אגב, יש לי גם רעיון לגיוס כספים שדיברנו עליו – נעשה יום שטיפת מכוניות וכל ההכנסות ילכו למסיבה. מה אתם אומרים?

שלומי כגן

בשביל מה חנייה, מוטי? האולם במרחק הליכה או מקסימום רכיבה קצרה באופניים. עשו טובה, חבר'ה, תשאירו את האוטו בבית, חבל.

שימי לוי

אני נגד שטיפת מכוניות. אולי נעשה במקום זה יריד יד שנייה או מכירת עציצים?

מעין גינצבורג

מתנדבת לדאוג לכל השטויות לרחבה, מצאתי דיל שווה על משקפיים מנצנצים, תותחי קונפטי וכל מיני צמידים כאלה שעושים אורות, יהיה פצצה!

רעות אמסלם

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

חבר'ה, ראיתי את התפריט של הקייטרינג לאירוע, ורציתי להציע שנוריד את כמויות הבשר. קצת מוגזם מה ששמתם שם, ושיהיו גם אופציות טובות לטבעונים.

אסי ביגלמן

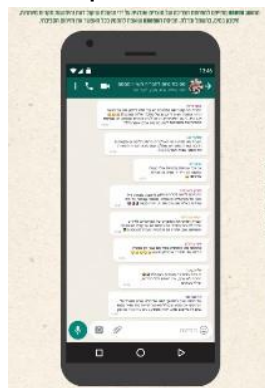
פחחח. מה להפחית בשר? אם כבר, אז אין מספיק. תביאו עוד שיפודי אנטריקוטטטט.

יוליה בכור

מי כתב כלים רב פעמיים באקסל? חבר'ה לא צריך, אני דואגת לכל החד"פ, יש לי סטוקים.

אלישע צור

עוד משהו, אגב. בהמשך למה שדיברנו בשבוע שעבר על המזגנים – בגלל שאמור להיות מזג אוויר ממש נעים, לא חייבים מזגן, יהיה מספיק נעים עם אוויר מבחוץ.

אם המשתתפים יתמקדו באותיות המודגשות בשמות של החברים שתומכים בהפחתה, הם יקבלו את הקוד **39**.

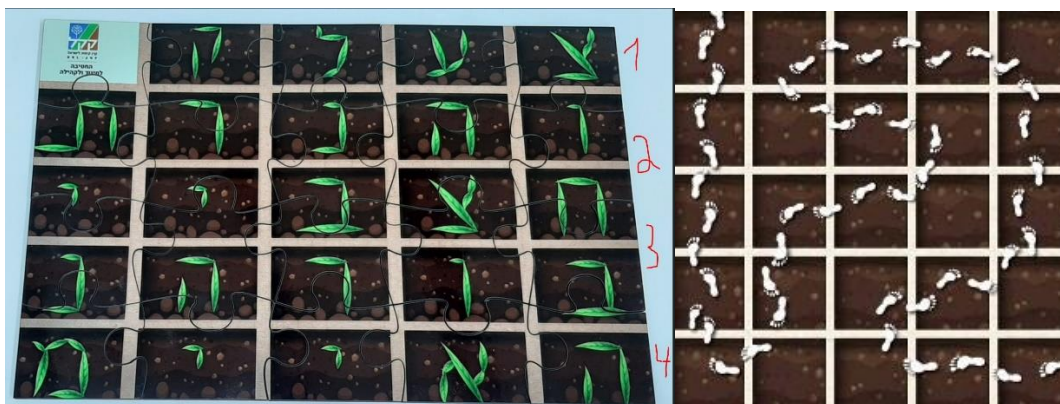
חיבור של ש+מ+ח+ה על פי הנוסחה נותן את הקוד **1608**, שפותח את התא הנעול במנעול ארבע ספרות.

חידת קק"ל

קרן קימת לישראל הוקמה ב-1901, במטרה לרכוש קרקעות בארץ ישראל עבור העם היהודי. עם השנים הפכה לגוף מרכזי שדואג לפיתוח היערות ברחבי הארץ ולניהולם. תרומתה של קק"ל ניכרת בתחומים רבים נוספים, בהם הקמת מאגרי מים ושיקום נחלים, סיוע להתיישבות, הכשרת דרכים ושבילי אופניים, מחקר ופיתוח חקלאי, חינוך וקהילה. קק"ל שותפה פעילה גם במאבק בשינוי האקלים, והיא פועלת במגוון דרכים לשימור ריאות ירוקות, לעצירת המדבור, להגברת השימוש במקורות אנרגיה מתחדשים, לחינוך סביבתי ולהקטנת טביעת הרגל האקולוגית של מדינת ישראל. המשתתפים צריכים להרכיב את הפאזל, ואז לעקוב אחר טביעות הרגליים במקביל לערוגת הנבטים.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

שימו לב שמספר חלקי הפאזל הוא 20.

אם יעשו זאת, יקבלו את המשפט "האירו בחוץ על קרן הצבי הימנית". כאשר יאירו באמצעות הפנס האולטרה סגול שברשותם על קרן הצבי, יוכלו לקרוא את המשפט: "עציץ לעציץ שם תמצא את הרמז הבא" או "אציץ לעציץ שם נמצא הרמז הבא".

עליהם למצוא את העציץ, לגלות שיש בתוכו מגנט (שולפים את ה"צמח" מתוך הכלי), ואז להשתמש במגנט על מנת לחשוף את התא הנסתר ולקבל את המפתח.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

התחתית הכפולה בתא שבתיה

העציץ

באמצעות המפתח פותחים את התא האחרון ובו מוצאים את ה"אוצר" (משתנה מהפעלה להפעלה) + חתיכה מפאזל קבוצתי.

לאחר הרכבת הפאזל על ידי כל הקבוצות מתגלה הטקסט:
יפה מאוד, כל הכבוד! הצלחתם לפענח את כל החידות!
נשאר רק דבר אחד אחרון לעשות:
כדי להשלים את המשימה הגדולה
תצטרכו לעבוד בשיתוף פעולה!
חברו את החלק הזה של הקוד
עם שאר החלקים שבתבניות האחרות.
רק לאחר שכולם יפתרו את הכול
תוכלו לגלות את הסוד הגדול...

הופכים צד ומקבלים:
קוד 10 שיוני העתי

המדריך (כביכול או באמת) פותח את המחשב באמצעות הסיסמה ומקרין את סרטון הסיום.

סרטון סיום

כל הכבוד! פיצחתם את כל הצפנים וגיליתם את המסר הסודי: "כל אחד משנה!"
לא צריך להיות ארגון גדול כדי להשפיע על העולם, כל אחד מאיתנו יכול לשנות ולהשפיע על שינוי האקלים.

הצעד הראשון הוא להיות מודעים. לבחון את הפעולות היום-יומיות שלנו ולהתרגל לשאול: מה ההשפעה הסביבתית של מה שאעשה עכשיו? איך אני יכול להקטין אותה?

הצעד השני הוא לעשות שינויים קטנים בחיי היום-יום שלנו: ההשפעה הסביבתית שלנו מתבטאת בבחירות שאנחנו בוחרים, בהרגלים היום-יומיים שלנו. כל פעם קצת, לא הכול בבת אחת. אולי אני לא

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

אוותר על אכילת בשר, אבל אתרגל לנסוע לבית הספר באופניים במקום באוטו. או שאולי כן אעבור לתזונה צמחונית, אבל לאו דווקא אוותר על נסיעה באוטו. כל אחד ומה שהוא יכול ומוכן.

הנה כמה הצעות פשוטות להפחתת טביעת הרגל האקולוגית של כל אחד מאיתנו:

- להגיע ברגל או באופניים לאן שאפשר, במקום לנסוע במכונית.
- לצמצם צריכת בשר.
- לאכול אוכל מקומי ולא ארוז. או במילים אחרות, לוודא שכמה שפחות טיסות, נסיעות, אריזות ועטיפות נדרשו עבור האוכל שאנחנו אוכלים.
- להשתדל לזרוק פחות לפח – ובפשטות: לקנות פחות, לחשוב לפני שקונים האם חייבים, ולעשות שימוש חוזר.
- לחסוך באנרגיה – לכבות אורות ומכשירי חשמל.
- לחסוך במים – לערוך מקלחות קצרות, לסגור ברז כשמחצחים שיניים ורוחצים כלים.

כל אחד יכול!